

Většinou plísně napadají koně, kteří proti nim nemají dostatečnou imunitu. Může se jednat o koně mladé s nevyzrálým či zatím nedostatečným imunitním systémem.

Jezdecký
**Veterinární
poradna**

Plíseň

Mám 8letou plnokrevnou kobylku. Už podruhé - stejně jako minulý podzim - se jí objevily jakoby „štípance“ od much, které druhý nebo třetí den praskají a teče z nich žlutavá tekutina. Zasažená plocha se rozrůstá. Prý je to nejspíš plíseň, nebo špatně čistím a nedodržuji hygienu. Ale čistím každý den, i když ne vším, čím se má (kobyla téměř nesnáší čištění), box místuju ráno a odpoledne a ještě večer vyberu koblížky, vodu má klisna čistou, jatelina je dobrá, letošní, sláma taky. Nevíte, jak se tomu dá zabránit, nebo co dělám špatně?

Bohužel popis problému je příliš stručný na to, aby se podle něho dala stanovit diagnóza. Samozřejmě příčin může být více, ale pokud se „ranky“ objevují na kůži ve vlhkém počasí a rozrůstají se, je možné, že se jedná o kožní plíseň, čili o dermatofytózu. Možná vám bude známější název trichofytóza nebo (nesprávně laicky) „herpes“.

Neplette si však tyto kožní plísně se zeleným povlakem na zkažených potravinách či s „mapami“ na vlhkých zdech starých domů. Dermatofytózu způsobují většinou plísně rodu *Microsporum* a *Trichophyton*, které se „specializují“ na život na pokožce a v srsti různých zvířat (a někdy i lidí). Tyto plísně žijí, rostou a množí se pouze na pokožce, všude jinde se vyskytují ve formě spór, což je klidové, „hibernační“ stádium těchto plísní. Díky němu dokážou přežít v prostředí či na různých předmětech i několik let.

Pravidelně dezinfikujte

Charakteristickými místy, kde spóry plísní přechkávají, jsou dřevěné součásti stájí či výběhů, ale i deky, sedla, čištění na koně. Nevěřte, že tato plíseň je pouze známkou „špíny“ či špatné hygieny. Kdepak, i na první pohled čisté stáje či ohrady mohou být plné spór. Proto je třeba stáje (a všechny věci u koní) nejen uklízet, ale také pravidelně dezinfikovat, dřevěné součásti stáje či výběhů se musí čas od času vyměnit.

Kožní plísně však nesouvisejí ani s čištěním nebo nečištěním koně. Nakazit se může i kůň

pravidelně opečovávaný. Plísně obvykle napadnou místo, kde došlo k drobnému narušení kůže (například když se škrábe o ohradu, v níž se nacházejí spóry). Většinou však napadají koně, kteří proti nim nemají dostatečnou imunitu a velkou část dne tráví ve stájích. Může se jednat také o koně mladé s nevyzrálým či zatím nedostatečným imunitním systémem, ale třeba i o koně oslabené jinou nemocí, stresem, zátěží apod. Zmlžený podzim je doba, kdy se plísně dobře množí, protože mají rády vlhko a „střední“ teploty; koně bývají v tom čase také častěji oslabení mírnými virovými nemocemi nebo se přivedou z pastvin do zamořených stájí. Koně žijící na rozlehlějších pastvinách bývají méně často napadeni kožní plísní, přestože je nikdo nečistí pravidelně; pastviny jsou „dezinfikované“ slunečním zářením, na rozdíl od uzavřených stájí. Kůň se také může nakazit dotykem s jiným postiženým koněm či se plísně přenesou kartáčem, hřebíčkem, dečkou nebo na rajtkách jezdce.

Dermatofytóza může propuknout jako náhla - např. v odchovných hřebat, kdy najednou onemocní většina koní ve stádě. V tom případě je třeba kromě lokální léčby a dezinfekce prostředí infekci nahlásit na veterinární správu, která zajistí „karanténu“ stáje a další opatření.

Vakcinace je diskutabilní

Pokud se plíseň nebo výše popsané podobné příznaky objeví výjimečně u jednoho koně

ve stáji, je třeba zavolat veterináře, který bude jednat na základě prohlídky kůže či odebere vzorky na laboratorní vyšetření. Většinou však už ze svých zkušeností usoudí, že se jedná o plíseň a zahájí lokální léčbu (obvykle se používá antimykotický roztok). Pokud by bylo postiženo více koní, může je navakcinovat; tento krok je však podle současných poznatků diskutabilní. Dobré bude podpořit nespecifickou imunitu koně, například bylinkami či homeopatií, známá je svým účinkem echinacea. Nejlepší je vystavit koně slunečnímu záření, které má obecně vynikající ničivý účinek na plísně i jejich spóry. V každém případě pokud nechcete, aby se problém každoročně opakoval, je třeba vyměnit ve stáji podestýlku a vše dřevěné, nejlépe vyhodit i staré čištění na koně, deky a postroje vyprat a umýt a dezinfikovat, stejně tak vydezinfikovat celou stáj a předměty v jejím okolí, výběhy použít až v létě, kdy sluneční záření zničí plísně v půdě.

Dermatofytóza koní může napadnout i člověka; proto je třeba při a po manipulaci s postiženým koněm dodržovat zásady správné hygieny.

Samozřejmě se může jednat o jiné problémy, uvedu například kožní parazity, bakteriální infekci, otlaky či skutečně poštipání od hmyzu. To však může rozhodnout až odborník na místě, který bude mít k dispozici více informací a koně si může prohlédnout.

MVDr. Dominika Švehlová
Foto Christiane Slawik